

2018-05-07

Dnr: SBN 2018/00135

Handläggare

Enhetschef Planering, Paula Nyman

Telefon 0522-69 63 75

paula.nyman@uddevalla.se

Yttrande gällande remiss från Miljö-och Energidepartementet om mer fastighetsnära insamling (FNI) av förpackningsavfall och returpapper, utveckling av producentansvaren.

Sammanfattning

I Miljö-och Energidepartementets promemorian med förslag för mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper ligger tyngdpunkten helt på utveckling av producentansvaren. Bestämmelserna om producentansvar som finns idag är otydliga, bland annat när det gäller fördelning av ansvar och graden av servicenivå för insamling. Gällande bestämmelser har heller inte gett något starkare styrning mot bättre utformade förpackningar, som var ett av huvudargumenten, utan istället en svagare styrning på grund av problematiken.

Kravet i remissförslaget innebär att de tillståndspliktiga insamlingssystemen (exempelvis FTI AB) från och med 1 januari 2021 till sista mars 2025 ska transportera bort hushållens förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen från minst sextio procent av alla bostadsfastigheter. Från och med 1 april 2025 ska systemet vara helt utbyggt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är positivt att ansvaret förtydligas för producenterna i förslaget från Miljö-och Energidepartementet. 2016 tillkännagav Riksdagen att det inte blir något kommunalt insamlingsansvar, och då blir det extra viktigt att kravet på producenternas servicegrad höjs. Kunden ska heller inte behöva betala flera gånger för återvinningen och det föreslagna ökade kravet på producenterna kan innebära en positiv skillnad i om Uddevalla kan erbjudas Fastighetsnära insamling för villor enligt den framarbetade avfallsplanen.

Uddevalla kommun och Förpacknings-och Tidningsinsamlingen (FTI AB) har ett samverkansavtal sedan flera år tillbaka. Detta ser förvaltningen som en fördel inför eventuella förhandlingar om servicegrad och val av insamlingssystem.

Kommunen behöver över lag lägga mer tid på tillsyn så att den fastighetsnära insamlingen utförs på lämpligt sätt. Nedskräpningen som idag är ett problem på återvinningsstationerna förväntas försvinna när vissa kan tas bort, men det finns risk att problemen istället flyttas närmare bostadsfastigheten.

Förslaget kan innebära begränsningar av kommunens egna utvecklingsprojekt som pågår och som är planerade. Det kan också innebära att tidigare investeringar inom renhållningsansvaret och renhållningskollektivet inte kan tas tillvara i kommande samverkan med FTI AB.

Bakgrund

Regeringen vill göra det enklare för medborgare att källsortera och öka mängden avfall som återvinns. Riksdagen anser att ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall och returpapper ska ligga kvar på producenterna.

Det finns flera problem med dagens tillämpning av bestämmelserna om producentansvar för förpackningar och returpapper. Problemen handlar bland annat om en oklar fördelning av ansvar, oklara krav på servicenivå för insamlingen gentemot hushållen, bristfällig statistik, nedskräpningsproblematik, vissa hushåll betalar för insamling och behandling två gånger samt otillräcklig utsortering av förpackningsavfall från annat avfall.

När producentansvaret för förpackningar infördes var tanken att detta skulle bidra till bättre utformade förpackningar, men så har inte skett. Sedan några år tillbaka anger FTI (Förpacknings- och Tidningsinsamlingen) att det är 35 % av alla hushåll som har fastighetsnära insamling. För flerbostadshusen är det ungefär 50 % av hushållen och för villafastigheter är det ungefär 5 %. FTI har som mål att den fastighetsnära insamlingen för samtliga hushåll ska uppgå till 50 % 2020.

I promemorian föreslås ändringar för att utveckla producentansvaret:

Producenternas insamlingssystem för förpackningsavfall och returpapper med t.ex. återvinningstationer har idag väsentligt lägre servicegrad än kommunernas system för insamling av restavfall från hushållen. Flera studier visar på att kvaliteten på det insamlade materialet blir hög när avfallet samlas in fastighetsnära. Det bör beslutas genom förordning vad som ska krävas för att ett insamlingssystem ska vara lämpligt särskilt när det gäller servicegrad på insamlingen av avfall från hushållen. Enskilda hushåll ska inte behöva betala extra för att få en högre servicegrad som syftar till att öka mängden separat insamlat avfall.

Från och med **1 april 2025** ska insamlingssystemen transportera bort returpapper och hushållens vanligast förekommande förpackningsavfall (papp, papper, kartong, wellpapp, plast glas och metall) från alla bostadsfastigheter. Vissa undantag görs för de bostadsfastigheter där borttransport inte bedöms skälig. I de fallen ska avfallet samlas in på en plats som ligger så nära som möjligt från bostadsfastigheten.

För att ge producenterna tid att bygga upp systemet kommer kraven på servicenivå gällande borttransport från bostadsfastigheter från den **1 januari 2021 fram till 1 april 2025 att gälla minst sextio procent** av alla bostadsfastigheter.

Insamlingssystemet ska tillhandahålla lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande avfall och liknande. Det ska finnas lättillgängliga insamlingsplatser för förpackningsavfall i utemiljöer där många människor vistas, t.ex. välbesökta badplatser och i parker. Insamlingssystemet ska även tillhandahålla insamlingsplatser för förpackningsavfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet.

Kommunerna får bara samla in förpackningsavfall respektive returpapper om de har **avtal med ett tillståndspliktigt insamlingssystem.**

Den som driver insamlingssystemet ska lämna information till hushåll och producenter om syftet med materialutnyttjande och möjligheterna att materialutnyttja olika förpackningsmaterial. Bestämmelser om sanktioner och avgifter för prövning och tillsyn införs. Producenterna ansvarar för att rapportera till Naturvårdsverket hur mycket förpackningar och tidningar som släpps ut till den svenska marknaden. (Idag är det tänkt att de som driver insamlingssystemen ska redovisa mängderna).

Synpunkter: Kommunens renhållningsansvar i samråd med utförare, Uddevalla Energi AB.

Möjligheter:

- Ansvaret förtydligas för producenterna vilket är bra. Då kan det skapas starkare incitament att faktiskt förebygga uppkomst av avfall genom utformning av förpackningar.
- Det är positivt att kunden inte ska behöva betala flera gånger för att avfallet ska återvinnas. Det förväntas bli dyrare för kunden vid inköp, men det ger ju i sin tur ett tydligare incitament för kunden att påverka inköpen och leverantörer.
- Företag som idag har en kostnad för att bli av med sitt verksamhetsavfall när det gäller förpackningar och returpapper gynnas i förslaget. Framförallt kan det främja små företag där det ofta blir mer märkbart att betala för emballaget flera gånger.
- Det ställs enligt förslaget krav på samråd mellan det rikstäckande insamlingssystemet och kommunerna. Uddevalla kommun har sedan 2012 samverkansavtal med FTI AB vilket vi ser som en bra förutsättning inför eventuella förändringar i producentansvaret. Det vore dock bra att skapa styrning i hur samråden ska genomföras och vad som ska samrådas. För Uddevalla kommun innebär det troligen att samverkansavtalet behöver revideras.
Ett övergripande återkommande samråd på nationell nivå är också önskvärt för att samordna kommungemensamma frågor som kan uppstå.

- Hushållens egna transporter för att lämna förpackningar och tidningar minskar väsentligt.

Risk/Utmaningar:

- Finansieringsprincipen är otydlig för insamlingen. Detta är en kritisk faktor för om kvaliteten, servicegraden och därmed insamlingsmängden verkligen ökar. Förhandling mellan FTI AB och kommunen om nivå och system kan fungera väl, men risken finns att parterna inte är överens och vem bestämmer då?
- I Uddevalla kommun finns idag FNI för flerbostadshus vilket utgör en betydande del av alla bostadsfastigheter i kommunen. För de kommuner som ligger långt framme i sin FNI kan det finnas risk för minskad kvalitet-och servicenivå om de lokala systemen inte tas tillvara från de rikstäckande insamlingssystemen, exempelvis FTI AB. Det bör finnas garantier för att system inte försämras.
- Det pågår många utvecklingsprojekt inom avfall i Uddevalla kommun och fler planeras i den nya avfallsplanen. I och med att kommunens rätt att inrätta egna system för återvinning för förpackningar försvinner enligt förslaget, begränsas också kommunernas möjlighet att påverka samhällsutvecklingen. Det är därför viktigt att kommunerna har stora påverkansmöjligheter och att avfallsplan och tidigare fungerande lokala system får vara prioriterade i val av system i samrådet med det rikstäckande insamlingssystemet. Om det rikstäckande insamlingssystemet inte godkänner etablerade och fungerande lokala insamlingssystem innebär detta också att tidigare investeringar som gjorts i utrustning, fordon etc. går till spillo och kan ge negativa ekonomiska konsekvenser för kommunen och renhållningskollektivet.

/Pia Svensson Renhållningsansvarig, Planeringsavdelningen
Paula Nyman Enhetschef, Planeringsavdelningen

Synpunkter: Bygg- och miljötillsyn

- Det kommer att bli en stor förenkling för hushållen med fastighetsnära insamlingssystem. Detta kommer antagligen göra att fler hushåll kommer att sortera ut mer förpacknings- och tidningsavfall än idag.
- Med en fastighetsnära insamling kommer även de som har svårt att ta sig till dagens återvinningsstationer att kunna lämna förpacknings- och tidningsavfall.
- Miljöenheten behöver vara med i det omfattande samråd som måste ske inför att den fastighetsnära insamlingen införs. Det är flera aktörer som måste samverka.

Producenter och deras representanter för respektive avfallslag, Uddevalla Energi, Uddevalla kommuns kontaktperson gentemot Uddevalla Energi och tillsynsansvarig på miljöenheten m.fl.

- De problem som har funnits vid återvinningsstationerna med nedskräpning och buller kommer att försvinna om dessa tas bort. Men problemen riskerar att flyttas närmare bostadsfastigheterna. Miljöenheten kan behöva hantera klagomål i samband med detta.
- Insamlingsplatser för skrymmande avfall behövs fortfarande. Tillsyn på dessa behövs göras.
- Insamling av förpackningar ska finnas för utemiljöer där många människor vistas, t.ex. välbesökta badplatser och i parker. Här finns risk att nedskräpning kommer att ske varvid tillsyn behövs för att detta ska fungera.
- Miljöenheten behöver över lag lägga tid på att den fastighetsnära insamlingen utförs på ett lämpligt sätt och att den följer lagstiftningen. I samband med att tillsyn och samråd sker behöver kostnadstäckning ske för den tid som läggs ner. I konkreta klagomålsärenden kan miljöenheten debitera timavgift men det kan vara svårare att debitera och få kostnadstäckning för tiden som läggs ner i samband med samråd och liknande kontakter som tas för att få till en bra lösning för kommuninvånarna.

/Lisa Malmros Miljöinspektör, Myndighetsavdelningen
Jenny Karlsson Enhetschef, Myndighetsavdelningen

§ 158

Dnr SBN 2018/00135

Remiss från Miljö och Energidepartementet gällande mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper, utveckling av producentansvaren

Sammanfattning

I Miljö- och Energidepartementets promemorian med förslag för mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper ligger tyngdpunkten helt på utveckling av producentansvaren. Bestämmelserna om producentansvar som finns idag är otydliga bland annat när det gäller fördelning av ansvar och graden av servicenivå för insamling. Gällande bestämmelser har heller inte gett något starkare styrning mot bättre utformade förpackningar, som var ett av huvudargumenten, utan istället en svagare styrning på grund av problematiken.

Kravet i remissförslaget innebär att de tillståndspliktiga insamlingssystemen (exempelvis FTI AB) från och med 1 januari 2021 till sista mars 2025 ska transportera bort hushållens förpackningsavfall av de vanligast förekommande materialen från minst sextio procent av alla bostadsfastigheter. Från och med 1 april 2025 ska systemet vara helt utbyggt.

För Samhällsbyggnadsnämnden påverkar remissförslaget miljötillsyn, detaljplanering, bygglov och nämndens renhållningsansvar där Uddevalla Energi/Uddevalla kraft är utförare.

Synpunkterna gäller framförallt nämndens ansvar för miljötillsyn och renhållning och lämnas i samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande 2018-05-07.

Beslutsunderlag

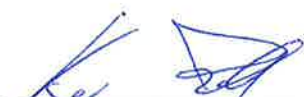
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2018-05-07

Samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande 2018-05-07.

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anta samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande